

Н. М. Руденко

Перший Український фронт

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ФРОНТ. Створений 20 жовтня 1943 внаслідок перейменування Воронежського фронту (13-а, 27-а, 38-а, 40-а, 47-а, 60-а загальновійськові, 3 гвардійська танкова і 2-а повітряна армії). У ході війни у різний час до його складу входили й ін. армії. З'єднання фронту здійснили [Київську наступальну операцію](#), внаслідок якої 6 листопада 1943 було визволено Київ, під час Київської оборонної операції 1943 зірвали плани противника знову оволодіти Києвом і відновити оборону по Дніпру, провели [Житомирсько-Бердичівську наступальну операцію](#). Армії лівого крила фронту у взаємодії з військами [Другого Українського фронту](#) взяли участь у [Корсунь-Шевченківській операції](#) 1944, а праве крило майже одночасно здійснило *Рівненсько-Луцьку наступальну операцію 1944*. Під час *Проскурівсько-Чернівецької наступальної операції* і [Львівсько-Сандомирської операції](#) 1944 війська фронту звільнили західні області України, південно-східні райони Польщі, захопили на західному березі Вісли великий плацдарм. Після проведення у січні—березні 1945 фронтом Сандомирсько-Силезької, Нижньо- і Верхньосилезької наступальних операцій склалися сприятливі умови для наступу на Берлін і на дрезденсько-празькому напрямку. У взаємодії з військами 1-го і 2-го Білоруських фронтів у квітні—травні 1945 П. У. ф. брав участь у Берлінській наступальній операції 1945. Останньою операцією радянських ЗС у війні проти нацистської Німеччини (після її капітуляції) стала Празька наступальна операція 1945, здійснена П. У. ф. спільно зі з'єднаннями 2-го Українського фронту і *Четвертого Українського фронту*, що завершила розгром вермахту. Війська П. У. ф. і 2-го Українського фронту після Празької наступальної операції 1945, просуваючись на захід, у смузі П. У. ф. зустрілися із частинами американської 3-ї армії. Польове управління фронту після його розформування 10 червня 1945 реорганізовано в управління Центральної групи військ. Командувачі: генерал армії [М. Ватутін](#) (20 жовтня 1943 — 2 березня 1944), Маршали Радянського Союзу [Г. Жуков](#) (2 березня 1944 — 24 травня 1944) та [І. Конєв](#) (24 травня 1944 — 10 червня 1945).

Рекомендована література

1. Крайнюков К. В. От Днепра до Вислы. 1971;
2. Його ж. Оружие особого рода. 1978;
3. Конев И. С. Записки командующего фронтом, 1943—1945. 1982 (усі — Москва).

Бібліографічний опис:

Перший Український фронт / Н. М. Руденко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2025. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-890016>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).